

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ОПЕРАТИВНО-
РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ
КАФЕДРА ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНОЇ ТА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ ТА ПІДГОТОВКИ

Обов'язкова професійна

за освітньо-професійною програмою «Пожежна безпека»

підготовки бакалавра

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

за спеціальністю К8 «Пожежна безпека»

Рекомендовано кафедрою пожежної та
рятувальної підготовки на 2025 - 2026
навчальний рік.

Протокол від 30.08.2025 року № 3

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Організація служби та підготовки»

Черкаси, 2025 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація служби та підготовки» дозволяють виконувати обов'язки начальника караулу під час несення служби, під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та гасінні пожеж у відповідності до вимог керівних документів, з урахуванням воєнного стану, а також гендерного аспекту та питань гендерної рівності.

Даний компонент передбачає формування у майбутнього фахівця чітких знань і вмінь щодо виконання посадових інструкцій начальника чергового караулу в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, з врахуванням:

- вимог нормативно-правових документів щодо організації внутрішньої та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій;
- постійної готовності чергових караулів до виконання завдань за призначенням;
- правил безпеки праці під час проведення навчання особового складу караулу та всіх видів робіт.

Відмінною особливістю даної компоненти є те, що всі практичні заняття проводяться з оформленням оперативно-службової документації та документів табельної звітності за результатами службової діяльності чергових караулів пожежно-рятувальних підрозділів, що дозволяє максимально приблизити до реальних умов організації внутрішньої та караульної служб підрозділу

Інформація про науково-педагогічних працівників

Загальна інформація	Покалюк Віктор Миколайович, начальник кафедри пожежно-рятувальної та фізичної підготовки навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, доктор педагогічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8 (територія СОК, 4 поверх, ауд.402.
E-mail	pokaliuk_viktor@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Дослідження особливостей роботи начальника караулу під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та гасінні пожеж. Керування проведенням робіт з рятування та евакуювання людей, оперативного розгортання сил та засобів діями з гасіння пожежі; згортання сил і засобів та поверненням до місця постійної дислокації.
Професійні здібності	Професійні знання і значний досвід щодо правил експлуатації пожежно-технічного оснащення та спеціального спорядження на пожежі.

Загальна інформація	Черкашин Олександр Віталійович, заступник начальника кафедри пожежно-рятувальної та фізичної підготовки навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил, кандидат педагогічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8 (територія СОК, ауд.404, викладацька кафедри ПРФП.

E-mail	cherkashyn_oleksandr@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Дослідження особливостей роботи начальника караулу під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та гасінні пожеж. Керування проведенням робіт з рятування та евакуювання людей, оперативного розгортання сил та засобів; діями з гасіння пожежі; згортанням сил і засобів та поверненням до місця постійної дислокації.
Професійні здібності	Професійні знання і значний досвід щодо правил експлуатації пожежно-технічного оснащення та спеціального спорядження на пожежі.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Акаунт Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=P3seTVsAAAAJ&hl=ru ORCID ID: http://orcid.org/0000-0003-3383-7803 SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57206728183

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно із затвердженим розкладом. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>). Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 в аудиторії на першому поверсі, викладацька кафедри ПРФП (територія СОК). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: надання здобувачам вищої освіти відомостей про основні документи служби, порядку організації внутрішньої та караульної служб підрозділів ОРС та порядок проведення службової підготовки особового складу чергових караулів.

Навчальна дисципліна «Організація служби та підготовки» належить до обов'язкових професійних компонентів освітньо-професійної програми «Пожежна безпека» в навчальному плані підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	обов'язкова професійна	обов'язкова професійна
Рік підготовки	2025-2026	2025-2026
Семестр	7-й	7-й
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3	3
- кількість модулів	4	5
- загальна кількість годин	90	90
- лекції (годин)	10	8
- практичні заняття (годин)	30	2
- семінарські заняття (годин)		
- лабораторні заняття (годин)		
- курсовий проект (робота) (годин)		
- інші види занять (годин)		
- самостійна робота (годин)	50	80
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)		
- підсумковий контроль (диференційний залік)	7-й	7-й

Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Організація служби та підготовки» є засвоєння результатів навчання, що передбачені освітньою компонентою «Організація роботи у непридатному для дихання середовищі» та «Психологічне забезпечення професійної діяльності» а саме: здатність доносити професійні знання, власні обґрунтування до чергового караулу пожежно-рятувальних частин, здатність здійснювати керівництво особовим складом караулом частини під час несення внутрішньої та караульної служб; здатність контролювати дотримання підлеглими норм та правил з охорони праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії; здатність організовувати та проводити заняття, навчання з особовим складом чергових караулів підрозділу.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Пожежна безпека», вивчення освітньої компоненти повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Керувати проведенням робіт з рятування та евакуювання людей, оперативного розгортання сил та засобів; діями з гасіння пожежі; згортанням сил і засобів та поверненням до місця постійної дислокації.	ПРН17
Застосовувати невербальні методи спілкування; здійснювати пошук нової інформації; навчати працівників об'єкту і населення з питань забезпечення пожежної безпеки; проводити заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.	ПРН22

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність прогнозувати обстановку в разі виникнення пожежі, визначати основні питання організації пожежогасіння, приймати рішення щодо дій пожежно-рятувального підрозділу в умовах ліквідації пожежі.	ЗК23
Здатність обгрунтовано винаходити рішення щодо дій з гасіння пожеж, рятування та евакуювання людей під час пожежі та проведенні інших пожежно-рятувальних робіт.	ЗК25

Програма навчальної дисципліни Тематика навчальної дисципліни:

Модуль 1 Організація внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 1.1: Організація караульної служби: загальні положення з організації несення караульної служби, організація та завдання караульної служби.
Тема 1.2.: Організація внутрішньої служби: права та обов'язки осіб внутрішнього наряду караулу, дотримання внутрішнього порядку та розпорядку дня в караулі.
Тема 1.3: Документи служби чергового караулу, організація взаємодії підрозділів з іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів.

іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів згідно посадових інструкцій.

Тема 1.5: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни чергових караулів в ДПРЧ, обов'язки особового складу та начальників караулів при зміні караулів.

Тема 1.6: Організація гарнізонної служби ДСНС України: організація та завдання гарнізонної служби, посадові особи та оперативно-чергові служби Гарнізону.

Тема 1.7: План залучення сил та засобів.

Тема 1.8: Оперативно-службова документація гарнізону ДСНС.

Тема 1.9.: Порядок залучення сил та засобів ОРС на ліквідацію пожеж, та надзвичайних ситуацій, порядок проведення перевірки гарнізонної та караульної служби в ДСНС України.

Тема 1.10: порядок створення оперативних груп в Гарнізоні, організація роботи оперативно-координаційного центру ГУ ДСНС України, посадові особи та їх обов'язки.

Модуль 2 Організація роботи з питань безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Організація роботи щодо удосконалення діяльності та утримання у належному стані рукавного господарства, експлуатації пожежно-технічного оснащення та пожежних рятувальних пристроїв.

Тема 2.1: Загальні вимоги правил безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 2.2: Рукавна арматура: види, призначення і способи застосування.

Тема 2.3: Пожежні стволи призначення та будова.

Тема 2.4: Порядок експлуатації, будова та випробування пожежно-технічного оснащення, ручний механізований та немеханізований інструмент.

Тема 2.5: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.

Тема 2.6: Призначення, класифікація та технічні характеристики пожежних рукавів, загальні принципи організації експлуатації пожежних рукавів у підрозділах та під час виконання завдань за призначенням, технічне обслуговування пожежних рукавів.

Тема 2.7: Призначення і види ручних пожежних драбин. Будова, технічна характеристика, експлуатація драбини палиці, штурмової та висувної триколінної драбини і порядок їх випробування.

Тема 2.8: Організація роботи з контролю та перевірки протипожежного водопостачання, складання довідників і планшетів вододжерел.

Тема 2.10: Вимоги безпеки праці під час несення служби та гасіння пожеж.

МОДУЛЬ 3. Організація та порядок проведення службової підготовки в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 3.1: Сучасні вимоги щодо організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу підрозділів ДСНС України.

Тема 3.2: Нормативні документи, які визначають мету, завдання, та види службової підготовки особового складу ДСНС України.

Тема 3.3: Планування службової підготовки, звітна документація, проведення занять із службової підготовки, основні види занять. Контроль за станом службової підготовки.

МОДУЛЬ 4. Порядок прийому/передачі посади

Тема 4.1: Процедура прийому та передачі справ і посад особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які проходять службу в апараті ДСНС, її територіальних органах, підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, закладах освіти, наукових установах та інших підрозділах ДСНС у разі їх переміщення по службі.

Тема 4.2: Комісія з проведення прийому та передачі справ і посад.

Тема 4.3: Акт прийому та передачі справ і посади.

Тема 4.4. Особливості організації служби під час збройної агресії.

Контрольно-модульна робота

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять очна (денна) форма:

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	у тому числі					
	усього	лекції	практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
1- й семестр						
Модуль 1 Організація внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.						
Тема 1.1: Організація караульної служби: загальні положення з організації несення караульної служби, організація та завдання караульної служби.	3	2			1	
Тема 1.2.: Організація внутрішньої служби: права та обов'язки осіб внутрішнього наряду караулу, дотримання внутрішнього порядку та розпорядку дня в караулі.	3		2		1	
Тема 1.3: Документи служби чергового	3		2		1	

іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів згідно посадових інструкцій.						
Тема 1.4: Документи служби чергового караулу, організація взаємодії підрозділів з іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів згідно посадових інструкцій.	6		4		2	
Тема 1.5: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни чергових караулів в ДПРЧ, обов'язки особового складу та начальників караулів при зміні караулів.	4				4	
Тема 1.6: Організація гарнізонної служби ДСНС України: організація та завдання гарнізонної служби, посадові особи та оперативно-чергові служби Гарнізону.	4	2			2	
Тема 1.7: План залучення сил та засобів.	2				2	
Тема 1.8: Оперативно-службова документація гарнізону ДСНС.	3		2		1	
Тема 1.9.: Порядок залучення сил та засобів ОРС на ліквідацію пожеж, та надзвичайних ситуацій, порядок проведення перевірки гарнізонної та караульної служби в ДСНС України.	4		2		2	
Тема 1.10: порядок	3				3	

організація роботи оперативно-координаційного центру ГУ ДСНС України, посадові особи та їх обов'язки.						
Разом за модулем 1	35	4	12		19	
Модуль 2 Організація роботи з питань безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту. Організація роботи щодо удосконалення діяльності та утримання у належному стані рукавного господарства, експлуатації пожежно-технічного оснащення та пожежних рятувальних пристроїв.						
Тема 2.1: Загальні вимоги правил безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.	4	2			2	
Тема 2.2: Рукавна арматура: види, призначення і способи застосування.	2				2	
Тема 2.3: Пожежні стволи призначення та будова.	2				2	
Тема 2.4: Порядок експлуатації, будова та випробування пожежно-технічного оснащення, ручний механізований та немеханізований інструмент.	4		2		2	
Тема 2.5: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.	6		4		2	
Тема 2.6: Призначення, класифікація та технічні характеристики пожежних рукавів, загальні принципи організації експлуатації пожежних рукавів у підрозділах та під час виконання завдань за призначенням, технічне обслуговування	4				4	

види ручних пожежних драбин. Будова, технічна характеристика, експлуатація драбини палиці, штурмової та висувної триколінної драбин і порядок їх випробування.						
Тема 2.8: Організація роботи з контролю та перевірки протипожежного водопостачання, складання довідників і планшетів вододжерел.	2		2			
Тема 2.10: Вимоги безпеки праці під час несення служби та гасіння пожеж.	2				2	
Разом за модулем 2	28	2	10		16	
МОДУЛЬ 3. Організація та порядок проведення службової підготовки в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.						
Тема 3.1: Сучасні вимоги щодо організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу підрозділів ДСНС України.	4	2			2	
Тема 3.2: Нормативні документи, які визначають мету, завдання, та види службової підготовки особового складу ДСНС України.	2				2	
Тема 3.3: Планування службової підготовки, звітна документація, проведення занять із службової підготовки, основні види занять. Контроль за станом службової підготовки.	4		2		2	
Тема 3.4.: Основні завдання	2				2	

підготовка, спеціальна підготовка, фізична підготовка.						
Разом за модулем 3	12	2	2		8	

МОДУЛЬ 4. Порядок прийому/передачі посади

Тема 4.1: Процедура прийому та передачі справ і посад особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які проходять службу в апараті ДСНС, її територіальних органах, підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, закладах освіти, наукових установах та інших підрозділах ДСНС у разі їх переміщення по службі.	4	2			2	
Тема 4.2: Комісія з проведення прийому та передачі справ і посад.	2				2	
Тема 4.3: Акт прийому та передачі справ і посади.	3		2		1	
4.4. Особливості організації служби під час збройної агресії.						
Тема 4.4. Особливості організації служби під час збройної агресії.	6		2		2	
Контрольно-модульна робота			2			
Разом за модулем 4	15	2	6		7	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.2.: Організація внутрішньої служби: права та обов'язки осіб внутрішнього наряду караулу, дотримання внутрішнього порядку та розпорядку дня в караулі.	2
2.	Тема 1.3.: Документи служби чергового караулу організації	2

	інструкцій.	
3.	Тема 1.4: Документи служби чергового караулу, організація взаємодії підрозділів з іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів згідно посадових інструкцій.	4
4.	Тема 1.8: Оперативно-службова документація гарнізону ДСНС.	2
5.	Тема 1.9.: Порядок залучення сил та засобів ОРС на ліквідацію пожеж, та надзвичайних ситуацій, порядок проведення перевірки гарнізонної та караульної служби в ДСНС України.	2
6.	Тема 2.4: Порядок експлуатації, будова та випробування пожежно-технічного оснащення, ручний механізований та немеханізований інструмент.	2
7.	Тема 2.5: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.	4
8.	Тема 2.7: Призначення і види ручних пожежних драбин. Будова, технічна характеристика, експлуатація драбини палиці, штурмової та висувної триколінної драбин і порядок їх випробування.	2
9.	Тема 2.8: Організація роботи з контролю та перевірки протипожежного водопостачання, складання довідників і планшетів вододжерел.	2
10.	Тема 3.3: Планування службової підготовки, звітна документація, проведення занять із службової підготовки, основні види занять. Контроль за станом службової підготовки.	2
11.	Тема 4.3: Акт прийому та передачі справ і посади.	2
12.	Тема 4.4..Особливості організації служби під час збройної агресії.	2
13.	Контрольно-модульна робота	2
Разом		30 год.

Теми навчальної дисципліни для заочної форми навчання:

МОДУЛЬ 1. Організація внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 1.1: Організація внутрішньої служби: права та обов'язки осіб внутрішнього наряду караулу, дотримання внутрішнього порядку та розпорядку дня в караулі.

Тема 1.2.: Організація караульної служби: загальні положення з організації несення караульної служби, організація та завдання караульної служби.

Тема 1.3: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни чергових караулів в ДПРЧ, обов'язки особового складу та начальників караулів при зміні караулів.

Тема 1.4: Документи служби чергового караулу, організація взаємодії підрозділів з іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів

Тема 1.6: Організація гарнізонної служби ДСНС України: організація та завдання гарнізонної служби, посадові особи та оперативно-чергові служби Гарнізону.

Тема 1.7: Розклад виїзду рятувальних підрозділів.

Тема 1.8: План залучення сил та засобів.

Тема 1.9: Порядок залучення сил та засобів ОРС на ліквідацію пожеж, та надзвичайних ситуацій, порядок проведення перевірки гарнізонної та караульної служби в ДСНС України.

Тема 1.10: Оперативно-службова документація гарнізону ДСНС.

Тема 1.11: порядок створення оперативних груп в Гарнізоні, організація роботи оперативно-координаційного центру ГУ ДСНС України, посадові особи та їх обов'язки.

МОДУЛЬ 2 Організація та порядок проведення службової підготовки в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 2.1: Сучасні вимоги щодо організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу підрозділів ДСНС України.

Тема 2.2: Нормативні документи, які визначають мету, завдання, та види підготовки особового складу ДСНС України.

Тема 2.3: Основні завдання та види службової підготовки: профільна підготовка, тактична підготовка, спеціальна підготовка, фізична підготовка.

Тема 2.4: Планування службової підготовки, звітна документація, проведення занять із службової підготовки, основні види занять. Контроль за станом службової підготовки.

МОДУЛЬ 3. Організація роботи щодо удосконалення діяльності та утримання у належному стані рукавного господарства, експлуатації пожежно-технічного оснащення та пожежних рятувальних пристроїв.

Тема 3.1: Призначення, класифікація та технічні характеристики пожежних рукавів, загальні принципи організації експлуатації пожежних рукавів у підрозділах та під час виконання завдань за призначенням, технічне обслуговування пожежних рукавів.

Тема 3.2: Рукавна арматура: види, призначення і способи застосування.

Тема 3.3: Пожежні стволи призначення та будова.

Тема 3.4: Порядок експлуатації, будова та випробування пожежно-технічного оснащення, ручний механізований та немеханізований інструмент.

Тема 3.5: Призначення і види ручних пожежних драбин. Будова, технічна характеристика, експлуатація драбини палиці, штурмової та висувної триколінної драбин і порядок їх випробування.

МОДУЛЬ 4. Організація роботи з питань безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 4.1: Загальні вимоги правил безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 4.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.

Тема 4.3: Вимоги безпеки праці до пожежного, аварійно-рятувального обладнання та оснащення.

Тема 4.4: Вимоги безпеки праці під час несення служби та гасіння пожеж.

МОДУЛЬ 5. Порядок прийому/передачі посади

Тема 5.1: Процедура прийому та передачі справ і посад особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які проходять службу в апараті ДСНС, її територіальних органах, підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, закладах освіти, наукових установах та інших підрозділах ДСНС у

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять заочна (дистанційна) форма:

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
1- й семестр						
Модуль 1 Організація внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.						
Тема 1.1: Організація внутрішньої служби: права та обов'язки осіб внутрішнього наряду караулу, дотримання внутрішнього порядку та розпорядку дня в караулі.	4	2			2	
Тема 1.2.: Організація караульної служби: загальні положення з організації несення караульної служби, організація та завдання караульної служби.	4				4	
Тема 1.3: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни чергових караулів в ДПРЧ, обов'язки особового складу та начальників караулів при зміні караулів.	4				4	
Тема 1.4: Документи служби чергового караулу, організація взаємодії підрозділів з іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів згідно	4				4	

контролю та перевірки протипожежного водопостачання, складання довідників і планшетів вододжерел.						
Тема 1.6: Організація гарнізонної служби ДСНС України: організація та завдання гарнізонної служби, посадові особи та оперативно-чергові служби Гарнізону.	4				4	
Тема 1.7: Розклад виїзду рятувальних підрозділів.	4				4	
Тема 1.8: План залучення сил та засобів.	4				4	
Тема 1.9: Порядок залучення сил та засобів ОРС на ліквідацію пожеж, та надзвичайних ситуацій, порядок проведення перевірки гарнізонної та караульної служби в ДСНС України.	4				4	
Тема 1.10: Оперативно-службова документація гарнізону ДСНС.	4				4	
Тема 1.11: порядок створення оперативних груп в Гарнізоні, організація роботи оперативно-координаційного центру ГУ ДСНС України, посадові особи та їх обов'язки.	4				4	
Разом за модулем 1	44	2			42	
Модуль 2 Організація та порядок проведення службової підготовки в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.						
Тема 2.1: Сучасні вимоги щодо організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу	4	2			2	

документи, які визначають мету, завдання, та види підготовки особового складу ДСНС України.						
Тема 2.3: Основні завдання та види службової підготовки: профільна підготовка, тактична підготовка, спеціальна підготовка, фізична підготовка.	2				2	
Тема 2.4: Планування службової підготовки, звітна документація, проведення занять із службової підготовки, основні види занять. Контроль за станом службової підготовки.	2				2	
Разом за модулем 2	10	2			8	
МОДУЛЬ 3. Організація роботи щодо удосконалення діяльності та утримання у належному стані рукавного господарства, експлуатації пожежно-технічного оснащення та пожежних рятувальних пристроїв.						
Тема 3.1: Призначення, класифікація та технічні характеристики пожежних рукавів, загальні принципи організації експлуатації пожежних рукавів у підрозділах та під час виконання завдань за призначенням, технічне обслуговування пожежних рукавів.	4	2			2	
Тема 3.2: Рукавна арматура: види, призначення і способи застосування.	4				4	
Тема 3.3: Пожежні стволи: призначення та будова.	4				4	
Тема 3.4: Порядок експлуатації, будова та випробування пожежно-технічного оснащення, ручний механізований та механізований інструмент.	4				4	

ручних пожежних драбин. Будова, технічна характеристика, експлуатація драбини палиці, штурмової та висувної триколінної драбин і порядок їх випробування.						
Разом за модулем 3	18	2			16	
МОДУЛЬ 4. Організація роботи з питань безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.						
Тема 4.1: Загальні вимоги правил безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.	4	2			2	
Тема 4.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.	2				2	
Тема 4.3: Вимоги безпеки праці до пожежного, аварійно-рятувального обладнання та оснащення.	2				2	
Тема 4.4: Вимоги безпеки праці під час несення служби та гасіння пожеж.	2				2	
Разом за модулем 4	10	2			8	
МОДУЛЬ 5. Порядок прийому/передачі посади						
Тема 5.1: Процедура прийому та передачі справ і посад особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які проходять службу в апараті ДСНС, її територіальних органах, підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, закладах освіти, наукових установах та інших підрозділах ДСНС у разі їх переміщення по службі.	4		2		2	

Тема 5.3: Акт прийому та передачі справ і посади.	2				2	
Разом за модулем 5	8		2		6	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 5.1: Процедура прийому та передачі справ і посад особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які проходять службу в апараті ДСНС, її територіальних органах, підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, закладах освіти, наукових установах та інших підрозділах ДСНС у	4
Разом		2 год.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань.

Виконання індивідуального завдання не є обов'язковим, але за умов його добровільного та успішного виконання нараховується додаткові 10 балів, що дає можливість підвищити рівень оцінки знань з дисципліни. В якості індивідуальних завдань при вивченні дисципліни можуть бути підготовка рефератів, доповідей на конференціях, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни.

Форми та методи навчання і викладання

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація); практичні методи навчання (практична робота);
- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; дедуктивний;
- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий;
- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; інтерактивні методи;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- опитування за кожною темою
- контрольно-модульна робота

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях методом опитування, а також виконання індивідуальних завдань відповідно до тематики курсу освітнього компонента та самостійної роботи шляхом написання рефератів та підготовки презентаційних матеріалів і розміщення на сторінці Google Classroom.

Підсумковий контроль проводиться у формі контрольно-модульної роботи на останньому занятті з використанням Google Classroom.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни для очної форми навчання

Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 1.7	Т 1.8	Т 1.9	Т 1.10	1 модуль		
	3	3	6				3	3	5	23		
Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	Т 2.7	Т 2.8			2 модуль		
			3	6		3	3			15		
Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4	3 модуль	Т 4.1	Т 4.2	Т 4.3	Т 4.4	4 модуль	13	МКР	Сума за дисц.
5	5	3	5	18			3	3	6	до 10	38	100

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) за набутими навичками під час вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):

3 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатні;

1 бал – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатні, у звіті допущені

незначні граматичні чи стилістичні помилки.

0,5 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені

незначні граматичні чи стилістичні помилки;

0 балів – завдання не виконане.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів за виконання самостійної роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів:

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє.

3 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

2 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність.

Індивідуальні завдання.

Виконання індивідуального завдання не є обов'язковим, але за умов його добровільного та успішного виконання нараховується додаткові 10 балів, що дає можливість підвищити рівень оцінки знань з дисципліни. В якості індивідуальних завдань при вивченні дисципліни можуть бути підготовка рефератів, доповідей на конференціях, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань в діапазоні від 0 до 10 балів:

10-9 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

8-7 бали – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

6-5 бали – виконана частина роботи складає менше 50 % від загального обсягу;

4-3 бали – обсяг виконаних завдань складає менше 25 % від загального обсягу;

2-1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10 % від загального обсягу;

0 балів – завдання, передбачене для індивідуальної самостійної роботи, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється розуміння здобувачем вищої освіти висвітленої теми, послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю є диференційний залік, який виставляється за результатами поточного контролю та контрольно-модульної роботи.

Критерії оцінювання знань здобувачів за результатами контрольно-модульної роботи

оцінюється в діапазоні від 0 до 38 балів:

35-38 - Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.

32-34 - У відповіді зроблена неprincipпова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

28-31 - У відповіді зроблені деякі неprincipпові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

23-27 - У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.

21-22 - Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порухення логічної послідовності викладення матеріалу.

15-20 - Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.

0-14 - Відсутність знань по матеріалу дисципліни, не засвоєння положень курсу.

Перелік теоретичних питань та типових задач для підготовки до диференційного заліку:

Перелік питань для виконання модульної контрольної роботи,

контрольної роботи, самостійної роботи та індивідуальних завдань

Організація внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 1.1: Організація внутрішньої служби: права та обов'язки осіб внутрішнього наряду караулу, дотримання внутрішнього порядку та розпорядку дня в караулі.

Тема 1.2.: Організація караульної служби: загальні положення з організації несення караульної служби, організація та завдання караульної служби.

Тема 1.3: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни чергових караулів в ДПРЧ, обов'язки особового складу та начальників караулів при зміні караулів.

Тема 1.4: Документи служби чергового караулу, організація взаємодії підрозділів з іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів згідно посадових інструкцій.

Тема 1.5: Організація роботи з контролю та перевірки протипожежного водопостачання, складання довідників і планшетів вододжерел.

Тема 1.6: Організація гарнізонної служби ДСНС України: організація та завдання гарнізонної служби, посадові особи та оперативно-чергові служби Гарнізону.

Тема 1.7: Розклад виїзду рятувальних підрозділів.

Тема 1.8: План залучення сил та засобів.

Тема 1.9: Порядок залучення сил та засобів ОРС на ліквідацію пожеж, та надзвичайних ситуацій, порядок проведення перевірки гарнізонної та караульної служби в ДСНС України.

Тема 1.10: Оперативно-службова документація гарнізону ДСНС.

Тема 1.11: порядок створення оперативних груп в Гарнізоні, організація роботи оперативно-координаційного центру ГУ ДСНС України, посадові особи та їх обов'язки.

Організація та порядок проведення службової підготовки в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 2.1: Сучасні вимоги щодо організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу підрозділів ДСНС України.

Тема 2.2: Нормативні документи, які визначають мету, завдання, та види підготовки особового складу ДСНС України.

Тема 2.3: Основні завдання та види службової підготовки: профільна підготовка,

тактична підготовка, спеціальна підготовка, фізична підготовка.

Тема 2.4: Планування службової підготовки, звітна документація, проведення занять із службової підготовки, основні види занять. Контроль за станом службової підготовки.

Організація роботи щодо удосконалення діяльності та утримання у належному стані рукавного господарства, експлуатації пожежно-технічного оснащення та пожежних рятувальних пристроїв.

Тема 3.1: Призначення, класифікація та технічні характеристики пожежних рукавів, загальні принципи організації експлуатації пожежних рукавів у підрозділах та під час виконання завдань за призначенням, технічне обслуговування пожежних рукавів.

Тема 3.2: Рукавна арматура: види, призначення і способи застосування.

Тема 3.3: Пожежні стволи призначення та будова.

Тема 3.4: Порядок експлуатації, будова та випробування пожежно-технічного оснащення, ручний механізований та немеханізований інструмент.

Тема 3.5: Призначення і види ручних пожежних драбин. Будова, технічна характеристика, експлуатація драбини палиці, штурмової та висувної триколінної драбин і порядок їх випробування.

Організація роботи з питань безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 4.1: Загальні вимоги правил безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 4.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.

Тема 4.3: Вимоги безпеки праці до пожежного, аварійно-рятувального обладнання та оснащення.

Тема 4.4: Вимоги безпеки праці під час несення служби та гасіння пожеж.

Порядок прийому/передачі посади

Тема 5.1: Процедура прийому та передачі справ і посад особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які проходять службу в апараті ДСНС, її територіальних органах, підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, закладах освіти, наукових установах та інших підрозділах ДСНС у разі їх переміщення по службі.

Тема 5.2: Комісія з проведення прийому та передачі справ і посад.

Тема 5.3: Акт прийому та передачі справ і посади.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни для заочної форми навчання

T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 1.4	T 1.5	T 1.6	T 1.7	T 1.8	T 1.9	T 1.10	T 1.11	I модуль		
0,5					0,5						1		
T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4	2 модуль			T 3.1		T 3.2	T 3.3	T 3.4	T 3.5	3 Модуль
0,5				0,5			0,5						0,5

T 4.1	T 4.2	T 4.3	T 4.4	4 модуль
0,5				0,5

T 5.1	T 5.2	T 5.3	5 модуль	КР	ІЗ	Диф залік	За дис ципліну
0,5			0,5	67	До 10	30	100

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) за набутими навичками під час вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань практичних робіт.

Індивідуальні завдання.

Виконання індивідуального завдання не є обов'язковим, але за умов його добровільного та успішного виконання нараховується додаткові 10 балів, що дає можливість підвищити рівень оцінки знань з дисципліни. В якості індивідуальних завдань при вивченні дисципліни можуть бути підготовка рефератів, доповідей на конференціях, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань в діапазоні від 0 до 10 балів:

10-9 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

8-7 бали – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

6-5 бали – виконана частина роботи складає менше 50 % від загального обсягу;

4-3 бали – обсяг виконаних завдань складає менше 25 % від загального обсягу;

2-1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10 % від загального обсягу;

0 балів – завдання, передбачене для індивідуальної самостійної роботи, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється розуміння здобувачем вищої освіти висвітленої теми, послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю є диференційний залік у вигляді складання тестування в Google Classroom.

Критерії оцінювання знань здобувачів оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів:

27-30 - Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.

24-26 - У відповіді зроблена неprinципова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

20-23 - У відповіді зроблені деякі неprinципові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

15-19 - У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.

12-14 - Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порухення логічної послідовності викладення матеріалу.

8-11 - Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.

0-7 - Відсутність знань по матеріалу дисципліни. не засвоєння положень курсу.

Критерії оцінювання знань здобувачів за результатами написання контрольної роботи оцінюється в діапазоні від 0 до 67 балів:

58-67 - Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.

51-57 - У відповіді зроблена не принципова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

46-50 - У відповіді зроблені деякі не принципові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

39-45 - У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.

31-38 - Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порухнення логічної послідовності викладення матеріалу.

21-30 - Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.

0-20 - Відсутність знань по матеріалу дисципліни, не засвоєння положень курсу.

Перелік питань для виконання контрольної роботи та індивідуальних завдань

МОДУЛЬ 1. Організація внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 1.1: Організація внутрішньої служби: права та обов'язки осіб внутрішнього наряду караулу, дотримання внутрішнього порядку та розпорядку дня в караулі.

Тема 1.2.: Організація караульної служби: загальні положення з організації несення караульної служби, організація та завдання караульної служби.

Тема 1.3: Обов'язки посадових осіб караулу, порядок проведення зміни чергових караулів з ДПРЧ, обов'язки особового складу та начальників караулів при зміні караулів.

Тема 1.4: Документи служби чергового караулу, організація взаємодії підрозділів з іншими службами населених пунктів, районів, напрямки діяльності начальників караулів згідно посадових інструкцій.

Тема 1.5: Організація роботи з контролю та перевірки протипожежного водопостачання, складання довідників і планшетів вододжерел.

Тема 1.6: Організація гарнізонної служби ДСНС України: організація та завдання гарнізонної служби, посадові особи та оперативно-чергові служби Гарнізону.

Тема 1.7: Розклад виїзду рятувальних підрозділів.

Тема 1.8: План залучення сил та засобів.

Тема 1.9: Порядок залучення сил та засобів ОРС на ліквідацію пожеж, та надзвичайних ситуацій, порядок проведення перевірки гарнізонної та караульної служби в ДСНС України.

Тема 1.10: Оперативно-службова документація гарнізону ДСНС.

Тема 1.11: порядок створення оперативних груп в Гарнізоні, організація роботи оперативно-координаційного центру ГУ ДСНС України, посадові особи та їх обов'язки.

МОДУЛЬ 2 Організація та порядок проведення службової підготовки в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 2.1: Сучасні вимоги щодо організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу підрозділів ДСНС України.

Тема 2.2: Нормативні документи, які визначають мету, завдання, та види підготовки особового складу ДСНС України.

Тема 2.3: Основні завдання та види службової підготовки: профільна підготовка, тактична підготовка, спеціальна підготовка, фізична підготовка.

Тема 2.4: Планування службової підготовки, звітна документація, проведення занять із службової підготовки, основні види занять. Контроль за станом службової підготовки.

МОДУЛЬ 3. Організація роботи щодо удосконалення діяльності та утримання у належному стані рукавного господарства, експлуатації пожежно-технічного оснащення та тожежних рятувальних пристроїв.

Тема 3.1: Призначення, класифікація та технічні характеристики пожежних рукавів, загальні принципи організації експлуатації пожежних рукавів у підрозділах та під час виконання завдань за призначенням, технічне обслуговування пожежних рукавів.

Тема 3.2: Рукавна арматура: види, призначення і способи застосування.

Тема 3.3: Пожежні стволи призначення та будова.

Тема 3.4: Порядок експлуатації, будова та випробування пожежно-технічного оснащення, ручний механізований та немеханізований інструмент.

Тема 3.5: Призначення і види ручних пожежних драбин. Будова, технічна характеристика, експлуатація драбини палиці, штурмової та висувної триколінної драбин і порядок їх випробування.

МОДУЛЬ 4. Організація роботи з питань безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 4.1: Загальні вимоги правил безпеки праці в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

Тема 4.2: Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд.

Тема 4.3: Вимоги безпеки праці до пожежного, аварійно-рятувального обладнання та оснащення.

Тема 4.4: Вимоги безпеки праці під час несення служби та гасіння пожеж.

МОДУЛЬ 5. Порядок прийому/передачі посади

Тема 5.1: Процедура прийому та передачі справ і посад особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які проходять службу в апараті ДСНС, її територіальних органах, підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, закладах освіти, наукових установах та інших підрозділах ДСНС у разі їх переміщення по службі.

Тема 5.2: Комісія з проведення прийому та передачі справ і посад.

Тема 5.3: Акт прийому та передачі справ і посади.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних та семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (недопустимість пропусків та запізнь на заняття).

3. Неприпустимість користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття без дозволу науково-педагогічного працівника.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися політики доброчесності під час виконання самостійної або індивідуальної роботи.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» за першим бакалаврським

рівнем вищої освіти. URL: <https://nuczu.edu.ua/ukr/osvita/osvitni-prohramy> (дата звернення: 20.07.2025).

2. Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану. Навчальний посібник за редакцією професора Мирослава КОВАЛЯ. Львів 2023.- С308. URL: <https://dsns.gov.ua/upload/1/9/2/4/3/5/9/diyi-dsns-objednana-kniga-compressed.pdf>.

3. Кодекс цивільного захисту України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 20.07.2025).

4. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-п#Text> (дата звернення: 20.07.2025).

5. Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту : Наказ М-ва внутр. справ України від 15.06.2017 р. № 511 : станом на 10 серп. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0835-17#Text> (дата звернення: 20.07.2025).

6. Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах цивільного захисту : Наказ М-ва внутр. справ України від 10.02.2022 р. № 116 : станом на 7 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-22#Text> (дата звернення: 20.07.2025).

7. Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж : Наказ М-ва внутр. справ України від 26.04.2018 р. № 340 : станом на 10 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18#Text> (дата звернення: 20.07.2025).

8. Про затвердження Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися з особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту : Наказ М-ва внутр. справ України від 12.03.2024 р. № 154. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0552-24#Text> (дата звернення: 20.07.2025).

9. Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0760388-22#Text> (дата звернення: 20.07.2025).

10. Про затвердження Інструкції про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання : Наказ М-ва внутр. справ України від 15.06.2015 р. № 696. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0780-15#Text> (дата звернення: 20.07.2025).

11. Про особливості реагування на надзвичайні ситуації під час збройної агресії : Наказ ДСНС від 02.04.2024 р. № ІС - 375. URL: <https://dsns.gov.ua/upload/2/0/8/0/8/1/6/rekom.pdf#> (дата звернення: 20.07.2025).

12. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (2022). URL: Про основні засади державної...від 13.12.2022 №2834-IX ([rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua)).

13. Наказ ДСНС України від 23.06.2014 №335 "Про затвердження Концепції патріотичного виховання особового складу органів і підрозділів ДСНС України".

14. Методологічні підходи до організації національно-патріотичного виховання курсантів ЗВО системи МВС і формування у них патріотизму як комплексної особистісної і базової професійної якості / Інна Ящук, Наталія Казакова // Молодь і ринок. — 2023. — № 8. — С. 67-72.

15. Довідка за добу про надзвичайні ситуації техногенного, природного та іншого характеру на території України <https://dsns.gov.ua/uk/dovidka-za-dobu>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 20.07.2025).
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua> (дата звернення: 20.07.2025).
3. Офіційний портал Кабінету Міністрів України URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 20.07.2025).
4. Офіційний портал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/> (дата звернення: 20.07.2025).
5. Офіційний портал Державної служби України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://dsns.gov.ua/> (дата звернення: 20.07.2025).
6. Офіційний портал Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 20.07.2025).
7. Офіційний портал Національного університету цивільного захисту України. URL: <https://nuczu.edu.ua/ukr/> (дата звернення: 20.07.2025).
8. Сторінка Генерального штабу ЗСУ / General Staff of the Armed Forces of Ukraine: Оперативна інформація щодо російського вторгнення [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua/?locale=uk_UA.

Розробники:

Начальник кафедри пожежно-рятувальної
та фізичної підготовки навчально-наукового
інституту оперативно-рятувальних сил,
доктор педагогічних наук, доцент

Віктор ПОКАЛЮК

Заступник начальника кафедри пожежно-рятувальної
та фізичної підготовки навчально-наукового
інституту оперативно-рятувальних сил,
кандидат педагогічних наук, доцент

Олександр ЧЕРКАШИН